

[Nyrup Rasmussen]

faktisk bryder forudsætninger og indhold i tre sæt politiske aftaler. Den ene er 1½ år gammel, den anden er 8 måneder gammel, og den tredje er såmænd ikke mere end 5 måneder gammel. Deltagerne i aftalerne er i alle tilfælde Socialdemokratiet og regeringspartierne.

Jeg synes efterhånden, det er blevet temmelig pinagtigt og belastende – og i øvrigt også unødigt tidkrævende – for vore politiske systemer og vort arbejde, og jeg synes, vi skal mange år tilbage for at finde en regering, som på så kort tid har sat sin troværdighed med hensyn til aftaler og aftaleparter så meget på spil som partierne i denne regering.

I sidste uge havde vi en ny debat om aftalebrud i tilknytning til regulering af Statens Uddannelsesstøtte. For få måneder siden lagde KVR-regeringen allerede i sit forslag til finanslov for i år op til et brud på det tidligere aftalte reguleringsprincip, idet man kun opererede med en satsregulering på 2½ pct., på trods af at de økonomiske prognoser, finanslovsforslaget byggede på, forventede en prisstigning og en stigning i lønningerne på henholdsvis 3¼ pct. og 3½ pct.

Nu er vi der så igen. Nu kan vi desværre på ny konstatere som en kendsgerning, at hvis regeringen fastholder sine lovforslag om at fjerne en hårdt tiltrængt og udtrykkelig aftalt regulering af dagpenge og pensioner, så er det et klart brud på forligsaftalen fra december 1987 mellem den daværende firkloverregering og Socialdemokratiet.

For at dokumentere det behøver jeg ikke mange kildehistoriske studier. Jeg skal nøjes med at henvise til den aftale, der blev indgået i december 1987. Det blev dengang understreget af begge aftaleparter, at der var tale om en engangsgenopretning, og at den i sig selv ikke ændrede ved reguleringsprincippet fremover. Interesserede i dokumentationen kan jeg henvise til Finansministeriets budgetoversigt fra december 1987.

Så klar var aftalen, og så kort tid holdt den. Desværre blev det ikke derved.

Også i forhold til aftalen om nye uddannelses- og arbejdstilbud til arbejdsløse fra august sidste år er der tale om et brud på forudsætningerne. Allersenest i forhold til dagpengeforliget fra december for blot fem måneder siden er der tale om klare brud på de forudsætninger, hvorunder aftalen blev indgået.

Dengang var det udtrykkeligt forudsat, at det, at lønmodtagerne bar hovedbyrden af finansieringen gennem forhøjelse af OD-bidraget, indebar udgifter, som også var bestemt af, at dagpengene skulle reguleres pr. 1. juli i år med 2½-3 pct. Det betalte lønmodtagerne for dengang. Det var en del af aftalen.

Nu kommer man og præsenterer en ændring, som i hvert fald betyder to ting: for det første at det ikke stemmer med de forudsætninger, vi aftalte, og for det andet at der er en manko. Man kan sige, at regeringen skylder danske lønmodtagere ved kasse 1, sådan som økonomien nu hænger sammen.

Vi beklager dybt i Socialdemokratiet, at Folketinget må bruge så megen kraft på at diskutere aftalebrud. Det burde være det fornemste kendetegn for Folketinget, at aftaler holdes. Det er afgørende for et land som vort, der nu engang i overvejende grad baserer sig på mindretalsregeringer, som igen må basere sig på aftaler i dette Ting.

Jeg kan ikke lade være med at sige på dette sted: Hvordan kan man tale om ansvarlighed og appellere stærkt til ansvarlighed hos danske borgere, når man har så tungt ved selv at leve op til de aftaler, vi nu engang indgår, på så omfattelige felter som netop overførselsindkomster til efterlønnere, til arbejdsløse og til pensionister?

For at der ikke skal være slinger i opfattelsen, vil jeg gerne sige ligeud, at de aftaler, vi har indgået med denne regering, bestemt ikke i alle tilfælde har været lige lette for os at bære.

Vi var hos arbejdsministeren her i januar-februar måned, og på baggrund af opståede problemer for fiskere og langturschauffører forhørte vi os, om der var mulighed for at ændre på tingene. Det var der ikke, fik vi meddelt, og det måtte vi naturligvis respektere. En aftale er en aftale, uanset hvad man føler i sit inderste indre om, hvad der er rigtigt, og hvad der er mindre heldigt.

Så langt er vi kommet, men jeg skal ikke opholde mig mere derved lige nu.

Jeg skal også erindre om, at det, man nu foreslår, også har dybtgående sociale og menneskelige virkninger. Tag blot regeringens synspunkt, at lønmodtagerne har en ringere real-lønsudvikling end efterlønnere og arbejdsløse, såfremt man ikke griber ind. Det passer jo ikke.